

Jak zacházet s touto knihou

Tato kniha je dělena následovně:

První kapitola pojednává o historii terčovců. A asi si teď pomyslíte: „To už určitě znám, a teď to mám číst znovu...“ Tomu samozřejmě rozumím, ale mohu vás zcela ujistit, že většina z toho, co se v této knize dočtete, bude pro vás úplně nová. Následující kapitoly jsou totiž výsledkem dlouholetého výzkumu (ve skutečnosti asi padesátiletého!), během kterého jsem objevil všechny možné druhy zajímavých informací, které nejsou běžně známé a především nebyly doposud vůbec publikovány.

Poměrně běžně se dovíte o tom, že prvního terčovce (třebaže mrtvého) přivezl „domů“ rakouský badatel Natterer. A také to, že po něm následovaly objevy Thayerovy expedice a výpravy Francouze Joberta (oba dva však dovezli do USA, respekt. do Paříže pouze exempláře v alkoholu). Obecně mnohem více je toho pak známo o pozdějších sbírkách (většinou živých terčovců) z 20. století. Avšak jen velice málo se ví o sběratelích před druhou světovou válkou, nebo o mé matce, o Haraldu Schultzovi (se kterým jsem se osobně znal) a o jeho spolupracovnících. A velmi málo se toho ví také o mých vlastních každoročních expedicích a o mých objevech z let 1964-65 a z let následujících. Jedná se o takové podrobnosti, z nichž toho bylo doposud publikováno jen velmi málo.

V druhé kapitole se bezpochyby dozvíte také něco nového. Dočtete se o práci často citovaného přírodovědce Heckla. A po něm se pak dozvíte něco o slavném Francouzi Pellegrinovi, který popsal druhý druh terčovce, včetně mnoha informací, které až doposud nebyly nikde jinde zmiňované. Nakonec v této kapitole naleznete výtahy z dobře známé revize amerického ichtyologa Schultze, jehož poddruhy byly nakonec švédským ichtyologem Kullanderem umístěny mezi synonyma. A v úplném závěru pak naleznete komentáře k taxonomii – přehled toho proč máme tři platné druhy z rodu *Symphysodon*. A rovněž zde naleznete komentáře k taxonomii s příspěvím Jacquese Géry.

Třetí kapitola se věnuje rozšíření terčovců. V této kapitole najdete souhrn mých znalostí získaných během více než 300 badatelských a sběratelských výprav do oblasti Amazonie za posledních 40 let. Nejprve vám ukážu přehled přirozeného rozšíření terčovců v povodí Amazonky (mnohem podrobněji než kterékoliv dříve publikované detaily) a následně pak jejich nepůvodní rozšíření (tam kde byli uměle vysazeni – introdukováni). Poté se seznámíte se současným (2005) rozšířením rozličných barevných forem (které je rozebrané do nejmenších podrobností v následující kapitole). A na závěr jsou zde znovu uvedeny informace o výskytu jednotlivých barevných forem terčovců, ale teď detailně na osmi mapách. To také potvrzuje skutečnost, že se

na světě vyskytují bezpochyby pouze tři řádné druhy, zato však v mnoha barevných formách.

Čtvrtá kapitola obsahuje mnoho barevných variant nalezených v přírodě, které předtím nikdy nebyly publikovány v žádné knize (kromě mé nevázané knihy DISCUS). Jsou představeny čtyři známé barevné formy od tří druhů terčovců a také jejich „překrývající se barevné varianty“, obzvláště u terčovců modrých a hnědých (= *Symphysodon haraldi*), tj. ve kterých místech se tyto barevné varianty kříží. Každá ryba je pečlivě označena podrobným popisem lokality odchytu, ne tak jak je tomu ve většině publikací, kde je pouze místo odchytu, které se pisatel nebo dovozce dozvěděl od vývozce (doposud totiž jen sotva nějaký vývozce, dovozce, pisatel nebo prodejce, s výjimkou např. Haralda Schultze nebo H. J. Maylanda, navštívil naleziště terčovců přímo osobně).

Pátá kapitola postupně rozebírá (každou samostatně) osm oblastí (uvedených ve třetí kapitole), ve kterých se terčovci vyskytují. Jsou zde uvedeny některé informace o historii (objevení) těchto oblastí. Dále jsou zde uvedeny informace o jejich charakteru povodí (řeky, jezera, tůňky a přehrady), o biotopech terčovců, o různých druzích vod, včetně seznamu chemických charakteristik a teplot naměřených na místě každé lokality. Jedna část je věnována tomu, čím se terčovci v přírodě živí, další je pak věnována rybám nalezeným společně s terčovci a také jejich nepřítelům. A poslední část je věnována tomu, jak byli terčovci kdysi chytáni a jak se chytají dnes (pokud se tak ještě vůbec děje).

Šestá kapitola (v Díle 2) se zabývá chovem a odchovem terčovců, pojednává o prvních chovatelích ještě před druhou světovou válkou – o jejich úspěších či mnohem spíše o jejich zklamáních. Dále pojednává o vývoji po druhé světové válce, o průkopníkovi moderního chovu, kterým byl Dr. Eduard Schmidt – Focke, spolu s rozsáhlými odkazy na jeho (převážně nepublikované) záznamy, včetně životopisných materiálů. A na konci této kapitoly jsou uvedeni současní chovatelé ze čtyř světadílů, pouze však ti nejznámější z různých zemí (ukázky některých jejich terčovců jsou v kapitole 7) s mnoha detaily jejich úspěchů, včetně toho, jak jich bylo dosaženo – metody, vybavení, které používají pro chov a odchov mladých, a jejich krmení.

Kapitola sedmá pojednává o nejčastěji chovaných formách terčovců po celém světě, přičemž postupně zahrnuje čtyři světadíly (v Africe se zatím nevyskytují žádní profesionální chovatelé terčovců, pouze několik nadšenců; a v Antarktidě je na to až příliš chladno). V závěru této kapitoly jsou pak uvedeny úplně poslední objevy z celosvětové scény terčovců, které by měly být úplně aktuální, alespoň v době tisku této knihy.

Nahoře: V 60. letech se terčovci přepravovali pomocí ručně tkaných košů vyplněných igelitem.

Dole: A v 70. letech se terčovci přepravovali v plastových nádobách, které jsem sám navrhl (společně s německou společností): tyto nádoby se daly skládat do sebe nebo se daly naskládat jedna na druhou.

Osmá kapitola pojednává především o historii hodnocení a oceňování terčovců a o mezinárodně uznávaném hodnocení divokých forem terčovců, které autor založil v roce 1983 a které dnes zahrnuje také hodnocení vyšlechtěných forem a kříženců (hybridů), které dnes představují většinu hodnocených jedinců. Pak následuje historický vývoj výstav a šampionátů terčovců, od úplného začátku, včetně nejdůležitějších událostí z posledních let. A nakonec jsou uvedeny rozdílné hodnotící postupy používané v různých zemích.

Devátá kapitola, jak alespoň doufám, poskytne nové informace tomu, kdo terčovce již chová anebo kdo si je teprve přeje chovat. O terčovcích toho již bylo napsáno sice mnoho (něco bylo skvělé, něco však zase mělo zcela pochybnou hodnotu), jsem si však jistý, že si v této kapitole najde něco nového jak úplný začátečník, tak i otrlý odborník a chovatel terčovců. Najdete zde informace o získávání zkušeností s chovem terčovců (převážně komerčním) v letech mého mládí a také informace o znalostech získaných z téměř každodenní více než třicetileté spolupráce s Dr. Schmidt – Fockem (on žil v Bad Homburgu a já v nedalekém Frankfurtu), který je z mého pohledu stále největším chovatelem terčovců všech dob. Také zde podrobně vylíčím zkušenosti se statisíci terčovci, které jsem získal v průběhu více než 30 let při řízení mé dřívější společnosti Aquarium Rio orientované na dovoz a vývoz, která byla nejdříve založena v Brazílii a později v Německu. To však není ani zdaleka všechno. Naleznete zde také poznatky, které jsem během více než jednoho desetiletí získal od chovatelů terčovců (a dnes také od těch, které stále novými terčovci každoročně zásobuji). Na základě těchto poznatků a mých vlastních zkušeností získaných v „divočině“, se vám zde pokusím udělit také několik rad, které se od těch, které jsou obecně rozšířeny, do značné míry liší.

Dozvíte se něco o velikosti chovné nádrže, o jejím založení a o její optimální údržbě. Poučíte se z mých zkušeností s filtry a s filtračními médii a také z mých komentářů k osvětlení a k vytápění. Samostatná část této kapitoly je speciálně věnována případu karantény a dalším zvláštním požadavkům, které mají divoké i vyšlechtěné formy terčovců. Tato témata jsou obecně přehlížena a často (nebo téměř vždy) vedou k nezdaru v aklimatizaci a ve výživě terčovců. Dozvíte se také o možných způsobech komerčního boje proti patogenům a také o prevenci nemocí, které vycházejí „den po dni“ z mých více než třicetiletých zkušeností. Závěrem pak uvádím výběr rad, tipů a návodů, které vycházejí z mých praktických zkušeností.

Desátá kapitola pojednává o budoucnosti terčovců. V této kapitole se můžete dočíst, co se děje v přirozených biotopech terčovců a jaké negativní dopady to na ně může nebo nemusí mít. Použil jsem zde unikátní fotografický materiál, abych dokreslil neúprosné ničení přírody, které se odehrává v oblasti Amazonie a také abych ukázal pošestilost „kazisvěta“ člověka.

Po poslední desáté kapitole následuje **Příloha**, která poskytuje

krátký seznam klubů a svazů na celém světě. A samozřejmě, že by kniha nebyla kompletní bez širokého souhrnu odkazů na terčovce na internetu a bez přehledu výrobků s tématem terčovců (kdokoliv, kdo se o tyto informace více zajímá, může kontaktovat Aquapress na uvedené adrese).

V každém dílu se navíc nachází **Slovníček pojmů** z důvodu výskytu mnoha cizích slov brazilského, portugalského a domorodého jazyka (především v prvním dílu). A samozřejmě jsou zde také nezbytné přehledné **Odkazy na literaturu** pro ty, kteří (jak alespoň doufám) se budou chtít o terčovcích dozvědět více z nejlepší dostupné literatury. A také je zde uveden **Rejstřík** pro snadné odkazy k jednotlivým tématům.

A nakonec je uveden přehled autorova života a jeho práce.

Na závěr bych zde ještě rád věnoval několik málo slov k **fotografiím a k ostatním ilustracím**. Zvláště při pohledu na divoké, v přírodě chycené ryby z mých mnoha výprav za jejich odchyt, stojí za zmínku, že vždy nebylo samozřejmě možné dovést do Evropy úplně všechny. Dokonce se někdy přihodilo, že natchytaní terčovci byli nepoužitelní (zásilka nebyla dostatečně chlazená, nebo byla ztracena nebo opožděna). Jinými slovy, nebylo vždy možné fotografovat ryby v akváriu. Z toho důvodu, abych poskytl skutečně přehledný a neskreslený pohled, použil jsem fotografie některých forem terčovců nafocených pouze v ruce. Laskavý čtenář to jistě pochopí a omluví. Téměř všechny fotografie jsou mé vlastní (fotografie jiných fotografií jsou uvedeny v popisu) a jsou vybrány z celkového počtu asi 250 000 fotografií. S velkým úsilím jsem vybral ty nejlepší fotografie, a tam kde se stalo, že není ta či ona fotografie úplně perfektní, tak jediné proto, že žádnou jinou, která by v případě nejistoty dostatečně doložila barevnou variantu, formu nebo druh, jsem neměl. Žádná z těchto fotografií nebyla barevně upravována. Všechny barvy jsou originální! A to platí i pro staré fotografie.

Kresby a malby pochází z celého světa a v mnoha případech byly okopírovány na základě zvláštního povolení. Dlužno dodat, že mnoho z nich se zrodilo právě v archivu Aquapressu. Dvě nádherné malby na předsádce knihy, které jsou namalované podle skutečné přírody, malovali před mnoha měsíci, často v mé přítomnosti, praví italská přírodovědní umělci Andrea Matturi a Nataša Khardina. Dokázali zázrak, když vložili na papír to, co jsem viděl znovu a znovu na svých výpravách. Bohužel se mi nikdy nepodařilo získat fotku odpovídající kvality, buď kvůli zakalené vodě anebo kvůli rychlosti, se kterou se skupina terčovců kvapem ukryla. Takový je jejich způsob života v přírodě. A Nataša Khardina navíc skvěle nakreslila všechny mapy.

The Quality Policy
The Quality Policy of Turkys Aquarium Ltd. is based on supplying Tropical Fish, according to the quality specifications, and also Keeping the respect with our collaborators, which allows the Company to attend the expectations and necessities of our customer.

„Naš í politikou je kvalita“ to je motto Asherovy společnosti Turkys Aquarium v Manassu. A je také mottem této knihy. Asher Ben-zaken je následovníkem Hanse Willyho Schwartze, který byl průkopníkem vývozu okrasných ryb z Manassu. Asher je ženatý se Schwartzovou dcerou Adelou, která se mnou strávila část svého dětství – bral jsem ji do š koly. To byl začátek našeho přátelství, které převalo až do dnešních dnů...

Ter ovec Heckel (*Symphysodon discus*) – forma z Ria Nhamundá chycená na konci roku 1998.